

Konvergens i H : $u_n \rightarrow u$ då $n \rightarrow \infty$, vilket betyder $\|u_n - u\| \rightarrow 0$ då $n \rightarrow \infty$

Exempel: $L^2[0,1]$, $\|u_n - u\| = (\int_0^1 (u_n(x) - u(x))^2 dx)^{\frac{1}{2}} \rightarrow 0$

Följande gäller inte: $u_n \rightarrow u \Rightarrow u_n(x) \rightarrow u(x)$ för något x .
 $u_n(x) \rightarrow u(x) \Rightarrow u_n \rightarrow u$

} Denna handlar om konvergens.

Bas: q_n följd av ortogonala element i H . q_n kallas bas om varje $u = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{(q_n, u)}{\|q_n\|^2} q_n$, och betyder att $\|u - \sum_{n=1}^N q_n\| \rightarrow 0$ då $N \rightarrow \infty$.

Parsevals formel: $\|u\|^2 = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{(q_n, u)^2}{\|q_n\|^2}$, $(u|v) = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{(q_n, u)}{\|q_n\|^2} (q_n, v)$

Skillnaden på H -rum och Pre- H -rum: Om $u \in H$ så gäller $u = \sum_{n=1}^{\infty} c_n q_n$, $c_n = \frac{(q_n, u)}{\|q_n\|^2}$. Använder vi Parsevals:
 $\sum |c_n|^2 \|q_n\|^2 = \|u\|^2 < \infty$.

Hilbertrum: Om $\sum |c_n|^2 \|q_n\|^2 < \infty \Rightarrow \sum c_n q_n \in H$.

Operatorer på Hilbertrum

En linjär avbildning $A: H \rightarrow H$ kallas för en operator. Linjär: $A(\lambda u + \mu v) = \lambda Au + \mu Av$.

En operator kallas begränsad om det finns $C \in \mathbb{R}$ så att $\|Au\| \leq C \|u\|$ för alla u . Begränsade operatorer är snälla att arbeta med, men man har inte mycket nyttja av dem.

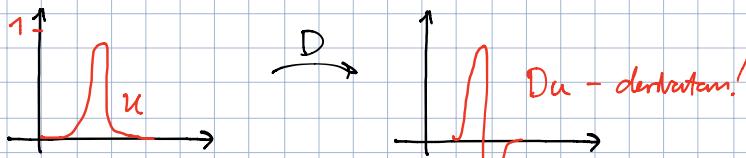
En operator är begränsad $\Rightarrow$ Den är kontinuell: $u_n \rightarrow u \Rightarrow Au_n \rightarrow Au$.

Exempel (Begränsad operator)

Vi är i $L^2(0,1)$: Vi definierar: $(Au)(x) = \int_0^1 K(x,y) u(y) dy$, där $K(x,y)$ uppfyller $\int_0^1 |K(x,y)|^2 dy < \infty$ Begränsad integraloperator!

Exempel (Differentialoperator)

$D: u \mapsto u'$ är en sl. differentielloperator. Vi har att $D: C^1(I) \rightarrow C^0(I)$. $C^0(I)$ är tät i $L^2(0,1)$. D är definierad endast på en tät delmängd till $L^2(0,1)$, men kallas ändå för en operator. D är inte begränsad.

(Involutioner)

Matriser

A är en $n \times n$ -matris.

• u är egenvektor med egenvärde λ . $Au = \lambda u$

• Om det finns en bas av egenvektorer så kan A diagonaliseras. Då kan varje $\bar{u}$ skrivas $\bar{u} = \sum_{k=1}^n u_k e_k$, $u_k = \frac{(\bar{u}, e_k)}{\|e_k\|^2}$, och $A\bar{u} = \sum_{k=1}^n A(u_k e_k) = \sum_{k=1}^n u_k \lambda_k e_k$.

• A är symmetrisk om $A = A^T$. Om $A \in \mathbb{R}$ och $A = A^T$, så finns en orthonormerad bas av egenvektorer, där $\lambda_k \in \mathbb{R}$.

• A är positivt semidefinit om $(Au, u) \geq 0$ för alla u . Positivt definit om $(Au, u) > 0$, för alla $u \neq 0$.

• Om $A\bar{u} = \sum_{k=1}^n \lambda_k u_k e_k$, e_k CW-bas, så kan vi skriva $A\bar{u} = \sum_{k=1}^n \lambda_k P_{[e_k]} \bar{u}$, $A = \sum_{k=1}^n \lambda_k P_{[e_k]}$.

• Motstående gäller för Hermitetiska matriser $A = A^H = A^T$.

Vi observerar att $A = A^H \Leftrightarrow (\bar{u}, A\bar{v}) = (A\bar{u}, \bar{v}) \forall \bar{u}, \bar{v}$. Deltat ty $(\bar{u}, A\bar{v}) = [\bar{u}_1, \bar{u}_2, \dots, \bar{u}_n] \begin{bmatrix} A \\ i \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \bar{v}_1 \\ \vdots \\ \bar{v}_n \end{bmatrix} = [A^H \bar{u}]^H \begin{bmatrix} \bar{v}_1 \\ \vdots \\ \bar{v}_n \end{bmatrix}$, $\bar{u}^H A = (A^H \bar{u})^H$

Operatorer på Hilbertrum:

- Vi säger m att A är symmetrisk om $(Au, v) = (u, Av) \forall u, v$.
- Vi säger att A är en egenvärde med egenvärde λ om $A\bar{u} = \lambda \bar{u}$.
- Pos. (semi)definit dekomponeras som vanligt.

symmetrioperator

Sats: Låt $A: D_A \rightarrow H$, vara en symmetrisk operator

- 1) Alla egenvärden $\in \mathbb{R}$
- 2) egenvektorma är ortogonala
- 3) Om A är pos. (semi)definit så är $\lambda_k > 0$ ($\lambda_k \geq 0$)

Exempel (symmetrisk differentialeoperator):

$L_2(0, \pi)$, $A = -\frac{d^2}{dx^2}$, $D_A = \{u \in C^2(0, \pi), u(0) = u(\pi) = 0\}$, D_A tätt i $L_2(0, \pi)$.

Följande gäller: A är symmetrisk, pos semidef., $\{\sin kx\}_{k=1}^{\infty}$ utgör en bas av ortogonala egenfunktioner

$$\text{Bevis: } A \text{ symmetrisk: } (Au, v) = (u, Av) = (u, -v'') = \int_0^\pi (\bar{u}(x) (-v''(x))) dx = \underbrace{\int_0^\pi \bar{u}(x) (-v'(x)) dx}_{=0} + \int_0^\pi \bar{u}(x) v(x) dx = (Au, v) \#$$

Sats H.14:

A symmetrisk med egenvärde och egenfunktioner φ_k , $\lambda_k \rightarrow \infty$, $k \rightarrow \infty \Rightarrow \varphi_k$ utgör en ortogonal bas och $A\varphi = \sum_{k=1}^{\infty} \lambda_k P_{\varphi_k} \varphi$

(OBS Rayleighkvillor)

Sturm-Liouvilleoperator:

$I = [x_0, x_1]$, $p \in C^1(I)$, $p(x) > 0 \forall x$

$q \in C^0(I)$, $q(x) \geq 0$

$w \in C^1(I)$, $w(x) > 0$

$\alpha_0, \beta_0 \geq 0$ inte båda 0

$\alpha_1, \beta_1 \geq 0$ inte båda 0

En operator på formen $Au = -\frac{1}{w(x)} \left(-\frac{d}{dx} \left(p(x) \frac{du}{dx} \right) + q(x)u(x) \right)$ med $D_A = \{u \in C^2(I) : \begin{cases} \alpha_0 u(x_0) - \beta_0 u'(x_0) = 0 \\ \alpha_1 u(x_1) - \beta_1 u'(x_1) = 0 \end{cases}\}$

kallas en regulär Sturm-Liouvilleoperator på $L_2(I, w)$, A är symmetrisk!

Sats:

Om A är en regulär SL-operator så är A symmetrisk och pos. semidefinit. (på $L_2(I, w)$)